

COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN

DOC C/2003/11

ADVIES

30 juni 2003

Advies betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging op het vlak van de solvabiliteitsmargevereisten van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen en het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging op het vlak van de solvabiliteitsmargevereisten van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen

I. INLEIDING

In het raam van de herziening van het solvabiliteitsstelsel van de verzekeringsondernemingen heeft de werkgroep die door de Europese Commissie belast werd met de voorbereiding van de maatregelen inzake de verbetering van de solvabiliteit, de zogenaamde "werkgroep Muller" in april 1997 een rapport opgesteld op basis waarvan beslist werd de herziening van het solvabiliteitsstelsel op te splitsen in twee fases of onderdelen:

Een eerste fase heet "Solvabiliteit I" en beoogt de bestaande stelsels aan te passen zonder ze fundamenteel te wijzigen. In dit kader zijn de richtlijnen 2002/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 maart 2002, tot wijziging van richtlijn 73/239/EEG van de Raad op het gebied van de solvabiliteitsmargevereisten voor schadeverzekeringsondernemingen en 2002/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 maart 2002, tot wijziging van richtlijn 79/267/EEG van de Raad op het gebied van de solvabiliteitsmargevereisten voor levensverzekeringsondernemingen tot stand gekomen. In essentie nopen deze richtlijnen tot wijziging van de bestaande reglementering op een drietal vlakken namelijk, ten eerste de bestanddelen die aangewend mogen worden voor het samenstellen van de solvabiliteitsmarge; ten tweede de berekeningswijze van de vereiste solvabiliteitsmarge en ten derde de interventiemogelijkheden van de controleoverheden.

Een tweede fase van de herziening van het solvabiliteitsstelsel staat bekend als "Solvabiliteit II", en daarin wordt onderzocht hoe solvabiliteitsstelsels fundamenteel dienen gewijzigd te worden. Dit ontwerp wordt nog bestudeerd en is nog niet vertaald in een Europese richtlijn.

De ontwerpen van koninklijk besluit tot wijziging op het vlak van de solvabiliteitsmargevereisten van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzeke-

ringsondernemingen en tot wijziging op het vlak van de solvabiliteitsmargevereisten van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, die voorgelegd zijn aan het advies van de Commissie, zetten de richtlijnen 2002/13/EG en 2002/12/EG om in Belgisch recht

Gezien de technische aard van de door de ontworpen besluiten voorgestelde ingrepen in het thans bestaande stelsel, heeft de Commissie voor Verzekeringen het nuttig geacht om in haar hiernavolgend advies, eerst een gedetailleerde weergave op te nemen van de voornaamste voorstellen tot wijziging, zoals deze haar door de Controledienst werden aangereikt. Daarna worden de standpunten van de delegaties weergegeven, eerst in het algemeen en dan artikel per artikel.

II. BESCHRIJVING DOOR DE CDV VAN DE VOORNAAMSTE VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN DE BELGISCHE WETGEVING.

1. Wijzigingen aan de samengestelde solvabiliteitsmarge of de bestanddelen die in aanmerking komen om de solvabiliteitsmarge samen te stellen:

a) nieuwe elementen:

- fonds voor toekomstige toewijzingen voor zover deze bedragen niet bestemd zijn voor de verzekeringnemers en aangewend mogen worden om verliezen op te vangen, uitsluitend voor de levensverzekeringen;
- eigen aandelen die aangehouden worden moeten in mindering gebracht worden;
- bij discontering van een schadevoorziening moet het verschil tussen de niet gediscoteerde voorzieningen en de gediscoteerde voorzieningen in mindering gebracht.

b) gewijzigde elementen:

b.1) toekomstige winsten:

- beperkt tot 25 % van de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge;
- de factor inzake de gemiddelde resterende looptijd van de contracten wordt verminderd van 10 tot 6;
- er wordt een actuair verslag gevraagd;
- beperkt in de tijd. Na 31 december 2009 mogen de toekomstige winsten niet meer aangewend worden.

b.2) de helft van het niet gestorte gedeelte van het maatschappelijk kapitaal:

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet:

- een maximum van 50 % van de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge;
- per onderschrijver (aandeelhouder) minstens 5 % van het absoluut minimum waarborgfonds belopen.

Maar de Controledienst vraagt aan de Commissie om haar advies om dit element niet meer te aanvaarden voor de samenstelling van de solvabiliteitsmarge. (zie daaromtrent infra, sub III, Algemene bemerkingen)

c) geschrapte elementen:

de suppletiebijdragen die onderlinge verzekeringverenigingen aan hun leden kunnen vragen. De richtlijnen laten de lidstaten suppletiebijdragen toe voor schadeverzekeringen, niet voor levensverzekeringen.

d) wijze van samenstelling:

De samengestelde solvabiliteitsmarge moet ten belope van het waarborgfonds uit harde elementen bestaan zoals: kapitaal, reserves, overgedragen resultaat, fonds voor toekomstige toewijzingen, achtergestelde leningen, effecten met onbepaalde looptijd.

2. De samen te stellen solvabiliteitsmarge of vereiste solvabiliteitsmarge

a) schadeverzekeringen:

a.1) berekening op de premies.

- de premies van de takken 11, 12 en 13 worden met 50% verhoogd;
- de schijven waarop de percentages van 18% en 16% worden toegepast worden verhoogd:

Voor het percentage 18% wordt de schijf 0 tot 50.000.000 € (i.p.v. 0 tot 10.000.000 €)

Voor het percentage 16% wordt de schijf 50.000.000 € en meer i.p.v. 10.000 000 € en meer

- de reductiefactor inzake herverzekeringen wordt over 3 i p v. 1 jaar berekend.

a.2) berekening op de schaden:

- de schaden (prestaties, voorzieningen en verhaal) van de takken 11, 12 en 13 worden met 50% verhoogd;
- de schijven waarop de percentages worden toegepast worden verhoogd:

Voor het percentage 26% wordt de schijf 0 tot 7.000.000 € (i.p.v. 0 tot 35.000.000 €)

Voor het percentage 23% wordt de schijf 35.000.000 € en meer i.p.v. 7.000.000 € en meer.

- de reductiefactor inzake herverzekeringen wordt over 3 i.p.v. 1 jaar berekend
- a.3) de vereiste solvabiliteitsmarge mag van het ene naar het andere jaar niet sneller dalen dan de netto (na herverzekering) schadevoorzieningen.
- b) levensverzekeringen:
  - b.1) voor de tak 23 verrichtingen ook als de beheerskosten voor een periode korter dan 5 jaar worden vastgelegd, moet er een marge samengesteld worden van 25% van de nettobeheerskosten.
  - b.2) voor de tak 24 permanent health moet ook de berekening toegepast voor de ziekteverzekering uitgeoefend door een schadeverzekeraar toegepast worden
- c) absoluut minimum waarborgfonds:

De bedragen van het absoluut minimum van het waarborgfonds worden verhoogd.

Alleen voor de tak 17 rechtsbijstand betreft het een aanzienlijke verhoging van 625.000 naar 2.000.000 .

De vermindering met $\frac{1}{4}$ van het absoluut minimum waarborgfonds voor onderlinge verzekeringverenigingen wordt geschrapt.

3. Interventiemogelijkheden van de controleoverheid.

Een zeer strikte interpretatie van de huidige wetgeving zou de interventie van de Controledienst slechts toelaten vanaf het ogenblik dat een verzekeringonderneming niet meer over de vereiste solvabiliteitsmarge beschikt.

Een dergelijke handelswijze zou in de meeste probleemgevallen leiden tot een situatie waarbij er geen oplossing meer mogelijk is. Daarom is het wenselijk dat de toezichthoudende overheid kan ingrijpen vóór dat de solvabiliteitsmarge verloren is gegaan. Er worden geen formele criteria voorgeschreven vanaf wanneer de Controledienst kan ingrijpen dit is om een automatisme te vermijden en de mogelijkheid te bieden elke onderneming op apart te beoordelen rekening houdend met haar specifieke situatie.

De Controledienst kan een saneringsplan eisen, een hogere solvabiliteitsmarge eisen op basis van het saneringsplan, de bestanddelen van de solvabiliteitsmarge lager waarderen en tenslotte de reductiefactor inzake herverzekeringen herzien.

III. ALGEMENE BEMERKINGEN VANWEGE DE COMMISSIE

1. Algemene bemerkingen van de B.V V.O.

De BVVO stemt over het algemeen genomen in met de door de CDV geformuleerde voorstellen. Zij wenst niettemin het volgende voorbehoud en de volgende overwegingen mee te delen:

- De BVVO is voorstander van het level playing field tussen de landen ...

De richtlijnen stellen dat de lidstaten striktere regels mogen uitvaardigen. Een verzekeraar zou er dus belang bij kunnen hebben om zich te vestigen in het land dat er zich toe beperkt enkel de bepalingen van de richtlijnen om te zetten (minimalistische versie die leidt tot een controle die minder streng is dan in andere landen). Daarom blijft de BVVO vasthouden aan het principe van een maximale harmonisatie van de nationale regels die uit de omzetting van de Europese richtlijnen voortvloeien, wat betekent dat die richtlijnen de lidstaten zo weinig mogelijk opties laten, om iedere vorm van prudentiële arbitrage die nadelig is voor de verzekeraars, te voorkomen

De BVVO verzet zich dus niet systematisch en uit principe tegen de invoering van striktere regels, maar wijst op het daaraan verbonden gevaar van "omgekeerde discriminatie" en meent dat een onderzoek geval voor geval dan ook nodig is.

- ... en de ondernemingen van eenzelfde land, onafhankelijk van hun omvang, rechtsvorm of doel!

De BVVO, die verschillende onderlinge maatschappijen onder haar leden telt, is gekant tegen het ontwerp dat voorziet in de afwijzing van de suppletiebijdrage als element in de beschikbare marge. Dat element is een van de specifieke kenmerken van de onderlinge maatschappijen en komt overeen met de prijs van het risico dat de verzekerden bereid zijn te dragen om geen risicokapitaal te moeten vergoeden, namelijk het eigen vermogen waarover de maatschappijen tegen vaste premie beschikken.

Het afwijzen van dat principe komt neer op het afwijzen van het begrip "onderlinge maatschappij" zelf. Dat is des te meer onaanvaardbaar omdat uit recente ervaringen (bijvoorbeeld de catastrofale stormen in Frankrijk) gebleken is dat het systeem van suppletiebijdragen goed kan functioneren en dat de huidige toestand van de financiële markten integendeel aantoonde dat het voor een naamloze vennootschap niet altijd gemakkelijk is om een kapitaalsverhoging door te voeren wanneer haar solvabiliteit verslechtert.

Om dezelfde reden pleit de BVVO voor het behoud van de mogelijkheid voor de onderlinge maatschappijen om het absolute minimum van het waarborgfonds met een vierde te verminderen.

- Gelijkheid en objectiviteit, maar ook zorgvuldigheid en vooruitziende visie: aanvullende principes voor een doeltreffende controle

Zoals zijn naam aangeeft is de CDV een controleautoriteit (een toezichthouder) die belast is met uitvoeren van de wet- en regelgeving inzake prudentiële controle. Hij mag in geen geval in de plaats van de wetgever treden. Deze laatste moet dus iedere aan de beoordeling van de CDV overgelaten vorm van willekeur of discretionaire macht voorkomen. De BVVO is van mening dat de toezichthouder niet over enige interpretatiebevoegdheid mag beschikken en dat iedere daad die hij stelt met behulp van objectieve en onbetwistbare elementen moet worden gemotiveerd.

- *Er dient dus voor gezorgd te worden dat de wetten en reglementen niet op vage principes berusten, maar wel op objectieve en meetbare criteria die een gelijke behandeling van alle gecontroleerde ondernemingen garanderen.*

De BVVO steunt de verplichting die de lidstaten is opgelegd om de toezichthouder toe te staan vooraf op te treden, zelfs als de marge nog toereikend is, wanneer zou blijken dat de “rechten van verzekerden in het gedrang komen”, op voorwaarde dat dit laatste begrip, evenals het eventuele daaraan te verbinden saneringsplan, duidelijk en volgens objectieve criteria beschreven wordt in de toekomstige wettelijke of reglementaire bepalingen.

Het beroep op een dergelijke controle kan maar overwogen worden indien er voorzien wordt in prospectieve analyses die uitgevoerd worden met behulp van reglementaire standaardmodellen (ALM-studies, weerstandstests, ...) aangezien alleen die het risico van verzwakking op termijn van een onderneming, bijvoorbeeld wegens een slechte dekking tegen het renterisico of een te grote blootstelling aan het beursrisico, kunnen voorkomen. We kunnen alleen maar vaststellen dat de huidige rapportering, beperkt tot een analyse achteraf van alleen de boekhoudrubrieken, dat soort risico niet aan het licht brengt.

Ook de mogelijkheid die aan de CDV gelaten wordt om de samenstellende elementen van de marge lager te waarderen, is denkbaar, maar alleen op basis van criteria die in de wet of het koninklijk controlebesluit zijn opgenomen. Een gelijkaardige opmerking kan geformuleerd worden over de “kwaliteit van het herverzekeringsprogramma”

- *Als conclusie onderschrijft de BVVO het principe van een strikt toezicht evenzeer als zij zich verzet tegen iedere vorm van willekeur waarover de toezichthouders zouden beschikken, welke daarvoor ook de motieven van de wetgever zijn.*

2. Algemene opmerking vanwege de Unie der Onderlinge Verzekeringsverenigingen (U.O.V.V.)

De vertegenwoordigster van de U.O.V.V. verwijt hoofdzakelijk aan het ontwerp van besluit tot wijziging van de wet van 9 juli 1975 met betrekking tot onderlinge verzekeringsverenigingen, dat de suppletiebijdragen niet meer aanvaard worden als element voor de berekening van de solvabiliteitsmarge, terwijl de Europese richtlijnen dit nochtans toelaten voor de verzekeringen niet-leven. Het standpunt van de U.O.V.V. wordt hieronder uitvoerig ontwikkeld sub IV, A), onder artikel 2.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING:

A) Koninklijk besluit tot wijziging op het vlak van de solvabiliteitsmargevereisten, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

Artikel 2: Dit artikel vervangt volledig het huidige artikel 15bis.

Een aantal elementen van de marge die momenteel als “volwaardig” zijn opgenomen, worden nu enkel als optie beschouwd, wat toelaat aan de lidstaten strengere normen op te leggen

Binnen de opties kunnen ook per categorie bijkomende eisen worden gesteld.

Inzake het ontworpen artikel 15bis, §1, 1°,

Betreffende art. 15, §1, 1° overweegt het Directiecomité van de Controledienst voor de Verzekeringen om het niet-gestorte gedeelte van het maatschappelijk kapitaal of het maatschappelijk fonds, niet meer te aanvaarden als bestanddeel van de samengestelde solvabiliteitsmarge en vraagt hiervoor de zienswijze van de Commissie voor Verzekeringen.

Het gebruik van suppletiebijdrage als element in de marge wordt niet meer aanvaard, wat volgens de richtlijn onder nader bepaalde voorwaarden wel nog kan.

De ervaring van het verleden leert de C.D.V. echter dat het innen van een suppletiebijdrage zeer moeilijk verloopt en soms zelf onmogelijk is wanneer de verzekeringsonderneming zich in een moeilijke financiële toestand bevindt.

Opmerkingen van de Unie der Onderlinge Verzekeringsverenigingen:

De Unie der Onderlinge Verzekeringsverenigingen (UOVV) wenst hierover de volgende opmerkingen te formuleren:

De onderlinge verzekeringsverenigingen (OVV) zijn ondernemingen die zonder maatschappelijk kapitaal werken, zonder aandeelhouders, en dat het personenverenigingen zijn waarvan het vermogen in zekere zin aan het geheel van de verzekerden toebehoort.

In de huidige wetgeving kunnen de OVV binnen zekere grenzen, meer bepaald in niet-leven, hun solvabiliteitsmarge dekken door schuldvorderingen die zij inzake suppletiebijdragen bezitten tegenover hun verzekerde leden. Men moet weten dat de OVV in geval van een uitzonderlijk hoge schadelast die de normale voorzieningen overschrijdt, overeenkomstig hun statuten suppletiebijdragen kunnen eisen van hun verzekerde leden. Deze suppletiebijdragen zijn over het algemeen statutair beperkt tot een percentage van de oorspronkelijke bijdrage.

Het ontwerp van richtlijn Niet Leven handhaaft voor de OVV de mogelijkheid om hun marge te dekken door deze (mogelijke) suppletiebijdragen, mits voorafgaande toestemming van de controleoverheid. Het Belgisch omzettingsontwerp schaft deze mogelijkheid eenvoudigweg af en de Belgische OVV zouden dus voortaan hun marge niet meer door deze suppletiebijdragen kunnen dekken.

*Deze vernieuwing is uiterst nadelig voor alle OVV en in het bijzonder voor die, die tot nog toe aan onderlinge verzekering hebben gedaan door voorrang te verlenen aan een beleid van *ristorno*'s boven dat van reservevorming.*

Een eerste opmerking is eigenlijk een vraag: het Belgisch ontwerp gaat hier verder dan de Europese vereisten. Vertoont de Belgische verzekeringsmarkt verschillen ten opzichte van de andere Europese markten die deze striktere specifieke behandeling rechtvaardigen? En zo ja, welke zijn dan die verschillen?

Een tweede opmerking betreft de door de Minister naar voor gebrachte motiveringen om de mogelijkheid af te schaffen de marge te dekken door de suppletiebijdragen. In het Verslag aan de Koning op pagina 3 wordt geschreven: « Het innen van

suppletiebijdragen verloopt immers zeer moeilijk en kan dikwijls zelfs helemaal niet worden gerealiseerd wanneer de verzekeringsonderneming zich in een zwakke financiële toestand bevindt.»

Deze bewering lijkt het beginsel te huldigen dat de debiteuren slechte betalers zijn. UOVV wil geloven dat de wanbetaler nog altijd een uitzondering vormt in een rechtsstaat. De vrij genomen verbintenissen worden in principe nageleefd. De verzekerde leden betalen hun bijdragen; waarom zouden ze de supplementen niet betalen die door een uitzonderlijke schadelast noodzakelijk worden gemaakt? Deze supplementen zijn verschuldigd krachtens de statuten (verplichte vermelding van de statuten krachtens artikel 11.6° van de controlewet) waarin ze zijn opgenomen. Ze hebben een contractuele basis! In een recent verleden hebben Franse onderlinge verzekeringsverenigingen een suppletiebijdrage ingevoerd om het hoofd te bieden aan de uitzonderlijk zware stormen op het einde van het jaar 1999. Deze bijdragen werden uitstekend opgevolgd (ontwerp van verslag dat werd opgesteld door de Vereniging van de Europese Cooperatieve vennootschap en de Onderlinge Maatschappij bij het E.E.S.C. over het ontwerp van wijziging van de Richtlijn 73/239/EEG van de Raad wat de vereiste solvabiliteitsmarge van de verzekeringsondernemingen Niet Leven betreft, pagina 7). Dat het innen van gewone schuldvorderingen in sommige gevallen moeilijk kan blijken te zijn, wil UOVV graag inzien. Maar de richtlijn houdt terdege rekening met deze eventuele moeilijkheden, aangezien ze de suppletiebijdragen voor het dekken van de marge enkel toestaat ten belope van 50 % van hun nominale waarde (nieuw artikel 16,4,b); het lijkt niet onredelijk om te denken dat de (mogelijke) suppletiebijdragen op zijn minst voor 50 % zullen worden opgevolgd, of, met andere woorden, dat minstens 50 % van de verzekerde leden hun verbintenissen zullen nakomen.

Het verslag aan de Koning voegt er nog aan toe: «Door dit systeem (van suppletiebijdragen) wordt ook het risico in feite naar de verzekeringsnemer teruggedraaid». Dit is uiteraard juist, maar het is precies dat wat het bijzondere karakter van de onderlinge verzekering uitmaakt. In alle werken die over de onderlinge verzekering gaan, wordt uiteengezet dat de verzekerde in dit soort verzekering zowel verzekeraar als verzekerde is; dat de verzekerden, door hun aansluiting, onderling trachten verliezen te vermijden en niet winst te maken, dat deze - beperkte - doelstelling toelaat de bijdrage van het risico (plus beheerskosten) zo correct mogelijk te berekenen, maar dat daartegenover staat dat wanneer een bijdrage ontoereikend blijkt, een supplement van de bijdrage zal worden geeist. Dit is de regel van het spel en het verzekerde lid kent deze spelregel (de CDV is er overigens om onrealistische tarieven te corrigeren).

Een derde opmerking heeft betrekking op het risico van concurrentievervalsing: UOVV weet niet hoe de richtlijnen in de buurstaten zullen worden omgezet. Maar indien de OVV van de andere Europese landen de mogelijkheid behouden om hun marge te dekken door de suppletiebijdragen, zullen zij een bepaald concurrentieel voordeel hebben op de Belgische verenigingen. Het aanvullen van een marge door ondergeschikte leningen bijvoorbeeld, heeft zijn prijs!

Een vierde opmerking:

Bij de huidige stand van de ontwerpen bestaat ten slotte de mogelijkheid om de marge, onder bepaalde voorwaarden en met de toelating van de controleoverheid, te dekken door niet volgestort kapitaal of maatschappelijke fondsen. In beide gevallen gaat het hier om gewone rechten van schuldvordering die de onderneming bezit te-

gen de aandeelhouder of de vennoot en wij zien niet in waarom deze schuldvoororderingsrechten onder bepaalde voorwaarden, kunnen dienen om de marge te dekken, terwijl de schuldvorderingen van suppletiebijdragen dit niet zouden kunnen. Niettemin neemt UOVV nota van de wens van de C.D.V. om de mogelijkheid af te schaffen de marge te dekken door niet volgestort kapitaal of maatschappelijke fondsen. UOVV veronderstelt dat dit voornemen het onderwerp zal vormen van andere debatten.

Reactie van de vertegenwoordigers van de B.V.V.O.

Wat betreft de suppletiebijdrage en niet gestort gedeelte van het kapitaal is de BVVO het eens met de in het koninklijk besluit geformuleerde voorstellen, behalve met het voorstel om de suppletiebijdrage niet meer te aanvaarden als element in de samengestelde marge. Mutatis mutandis verzet de BVVO zich ook tegen het voorstel van het directiecomité van de CDV, dat niet in het ontwerp van koninklijk besluit is opgenomen, om het niet gestorte gedeelte van het maatschappelijk kapitaal niet meer als bestanddeel van de samengestelde solvabiliteitsmarge te aanvaarden.

Reactie van de vertegenwoordigers van de verbruikers

De verbruikers achten het onlogisch, in de takken niet-leven, geen rekening te houden met de suppletiebijdragen die de mutualistische verzekeraars eventueel van hun verzekerden kunnen eisen, ten titel van aanvullende premies en dit binnen de huidige reglementering. In werkelijkheid betekenen die suppletieve bijdragen geen overdreven insolvaliteitsrisico. Overigens bestaat dit risico ook voor de aanvulling van het niet gestort maatschappelijk kapitaal, materie waarvoor geen restrictie is voorzien. De voorziene voor België maatregel gaat verder dan de Europese eisen en schept een concurrentievervalsing, o.a. met belangrijke Franse mutualistische verzekeraars.

De verbruikers willen de aandacht vestigen op het feit dat de mutualistische verzekeringen de eigenschappen van hun statuut van mutualiteit dreigen te ondermijnen wanneer zij systematisch overgaan tot verdeling van hun winsten, maar anderzijds te dikwijls vergeten hun verzekerden te informeren dat men op hen beroep mag doen om eventuele verliezen aan te vullen met bijkomende bijdragen. De verbruikers vinden dat het hoogst nodig is dat de mutualistische verzekeraars deze verplichting van informatie eerbiedigen.

Voor de vertegenwoordigers van de verbruikers, vertrekt de OVV van de contractuele bepalingen om te besluiten dat de verzekeringsnemer wel degelijk weet dat er naast winstverdelingen (ristorno's) ook suppletiebijdragen kunnen gevraagd worden. De realiteit van dit uitgangspunt wordt door de verbruikers betwist. Zij vrezen dat een groot gedeelte van de verzekeringsnemers enkel weet dat er ristorno's te verwachten zijn gezien de hele reclame van deze ondernemingen enkel over deelname in de opbrengsten spreekt en er bij contacten met de kandidaat-verzekeringsnemer niet over de mogelijke verplichting tot bijdrage in de verliezen wordt gesproken, en zeker niet over hoogte van een eventuele bijdrage.

Zij menen dan ook dat, indien men toch de suppletiebijdragen in de solvabiliteitsmarge wil behouden, er een duidelijke verplichting moet komen dat in alle contracten met de verzekeringsnemers en in alle info (reclame e.d.) de beide zijden van de medaille zou worden getoond.

De UOVV meent dat men allicht te ver gaat indien men eist dat het bestaan van deze mogelijkheid bij elk contact, ook indien dit van publicitaire aard is, vermeld moet worden. Wel moet de aangeslotene over deze mogelijkheid worden ingelicht bij het sluiten van de overeenkomst, wat terecht is. Er kan maar een suppletiebijdrage geïnd worden indien de aangeslotene met kennis van zaken ingestemd heeft met deze bijkomende voorwaarde.

De suppletiebijdragen mogen echter niet meer automatisch aanvaard worden ter dekking van de marge. De richtlijn niet-leven bepaalt immers dat suppletiebijdragen maar aanvaard mogen worden ter dekking van de marge "op een met bewijzen gestaafd verzoek van de onderneming aan de bevoegde autoriteit en met de instemming van deze bevoegde autoriteit" (nieuw artikel 16.4.), en dat deze bevoegde autoriteit overigens "richtsnoeren kan opstellen waarin de voorwaarden worden vastgesteld waaronder suppletiebijdragen aanvaard kunnen worden".

De controle moet dus gebeuren op het ogenblik van het verzoek: de controleautoriteit kan op dat ogenblik op basis van de aansluitingsdocumenten nagaan of de suppletiebijdragen voldoende zeker zijn om aanvaard te worden ter dekking van de marge; op dat ogenblik kan de autoriteit bepaalde schuldvorderingen weigeren indien niet vaststaat dat de aangeslotenen ermee ingestemd hebben.

Bijgevolg lijkt het overbodig nieuwe algemene verplichtingen in te voeren in de controlereglementering daar waar een individuele controle volstaat.

De UOVV vreest nog steeds dat een bijkomende eis, van welke aard die ook mag zijn, voor de Belgische Verenigingen een handicap vormt in een Europese markt die voor het overige geharmoniseerd is.

Reactie van de vertegenwoordigers van de verzekeringstussenpersonen

Over het aspect publiciteit, onderstrepen de vertegenwoordigers van de verzekerings-tussenpersonen dat overeenkomstig artikel 30 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken, dient de verzekerde de gepaste informatie over de producten te krijgen om een goede keuze te maken (indien een winstdeelname voorzien is, moet het duidelijk zijn dat de cijfers in het verleden, voor de toekomst niet verzekerd zijn).

Inzake het ontworpen artikel 15bis, §1, 4° van de controlewet,

Wanneer het niet beschikbaar gesteld voor uitkering, kan het fonds voor toekomstige toewijzingen of de winstreserves als element in de marge worden opgenomen. Dit is een nieuw element. Het betreft sommen die op het positief resultaat van de technische rekening-leven worden genomen en in reserve worden gesteld, doch waarvan de bestemming nog niet vastligt. Zij kunnen zowel aan de aandeelhouders als aan de verzekeringnemers worden toegekend. Zolang dit fonds niet toegekend is aan de verzekeringnemers betreft het een vrije reserve en kan het als element van de beschikbare solvabiliteitsmarge worden gebruikt (zie post B bis 13 van de jaarrekening)

In het ontwerp van verslag aan de Koning wordt dit als volgt gerechtvaardigd : wanneer op dit fonds geen specifieke rechten gelden, kan het als eigen vermogen worden beschouwd.

CASO herinnert er echter aan dat het fonds voor toekomstige toewijzingen in het koninklijk besluit van 17 november 1994 betreffende de jaarrekening van de verzekeringsondernemingen (zie bijlage bij het besluit, hoofdstuk III, Bbis) gedefinieerd wordt als "de uitkering aan verzekerden of aan aandeelhouders waarover op de datum van afsluiting van het boekjaar nog geen beslissing is genomen, voor wat betreft de levensverzekering".

Er lijkt hier dus sprake te zijn van een tegenstrijdigheid, aangezien het koninklijk besluit van 17 november 1994 bepaalt dat het fonds voor toekomstige toewijzingen per definitie het fonds is dat sommen bevat waarover op de datum van afsluiting van het boekjaar nog geen beslissing is genomen, terwijl het ontwerp dat aan het advies van de Commissie is voorgelegd toelaat dat het fonds wordt opgenomen in de solvabiliteitsmarge op voorwaarde dat het niet beschikbaar is gesteld voor uitkering aan verzekeringsnemers. Terwijl, zodra het fonds dus ter beschikking gesteld wordt van de verzekeringsnemers, beantwoordt het niet meer aan de definitie van het Besluit van 17 november 1994.

Daarom stelt CASO voor om de tekst van punt 4° als volgt te formuleren : "het fonds voor toekomstige toewijzingen zoals dit gedefinieerd is in de bijlage bij het koninklijk besluit van 17 november 1994 betreffende de jaarrekening van de verzekeringsondernemingen."

Inzake het ontworpen artikel 15bis, §1, 5° en 6° en 7° van de controlewet betreffende de achtergestelde leningen, het gecumuleerd preferent aandelenkapitaal, de effecten met onbepaalde looptijd en andere instrumenten, mits een aantal voorwaarden:

In het verleden werden deze elementen reeds in de Belgische reglementering opgenomen als bestanddeel van de samengestelde solvabiliteitsmarge.

De C.D.V. wil ze behouden binnen de limieten van de richtlijn die ook reeds in het verleden golden namelijk: maximum 50 % van de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge naargelang welk bedrag het laagst is en waarvan niet meer dan 25 % in de vorm van achtergestelde leningen met vaste looptijd of van gecumuleerd preferent aandelenkapitaal met vaste termijn.

De enige wijziging betreft de verwijzing naar de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge.

Inzake het ontworpen artikel 15bis, §1, 8° van de controlewet betreffende het niet gestort gedeelte van het kapitaal

De richtlijn heeft de mogelijkheid om dit element al dan niet te weerhouden en er specifieke eisen aan te stellen. Wel wordt er een maximum voorzien van 50 % van de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge, naargelang welk bedrag het laagst is.

De C.D.V. stelt voor dit element te weerhouden binnen de voorgestelde limiet, maar er een specifieke eis aan toe te voegen. Namelijk dat het niet-gestorte gedeelte

te van het onderschreven kapitaal dat in aanmerking mag genomen worden als bestanddeel van de beschikbare solvabiliteitsmarge per onderschrijver minstens 5 % van het absolute minimum van het waarborgfonds moet bedragen.

De bedoeling hiervan is dat de eventuele vorderingen op individuele aandeelhouders voldoende groot zouden zijn opdat bij een gedwongen uitvoering de kosten hiervan niet hoger zouden zijn dan de som die kan geïnd worden.

De BVVO steunt het voorstel om daar, specifiek voor België, de voorwaarde aan te koppelen dat dat bedrag per onderschrijver minstens 5 % van het absolute minimum van het waarborgfonds moet uitmaken.

Inzake artikel 15bis, §1, 9° van de controlewet

Voor dit element (de "stille reserves", hierna "latente netto-meerwaarden" genoemd), staat de richtlijn de keuze toe dit element al dan niet te weerhouden, alsook er specifieke eisen aan te stellen.

De C.D.V. wenst de toestand te behouden volgens de voorwaarden die momenteel worden toegepast.

Inzake artikel 15bis, §1, 10° van de controlewet van de "niet-zillmering" of "gedeeltelijke zillmering"

De Richtlijn voorziet de mogelijkheid dit element al dan niet te gebruiken als bestanddeel van de beschikbare solvabiliteitsmarge.

In het verleden werd dit element in de Belgische reglementering opgenomen: Dit blijft ook in het geval.

B.V.V.O. gaat akkoord met het voorstel om de huidige bepalingen, wat deze materies betreft, niet te wijzigen.

Inzake artikel 15bis, §1, 11° betreffende de toekomstige winsten

De richtlijn voorziet de mogelijkheid om dit element te gebruiken tot uiterlijk 31 december 2009 binnen bepaalde grenzen van 50 % van de beschikbare of vereiste solvabiliteitsmarge naargelang welk bedrag het laagste is.

Tot nu werd dit element in de Belgische wetgeving aanvaard.

Daar dit op termijn niet meer het geval kan zijn, wordt door de C.D.V. voorgesteld tot de einddatum de toegelaten percentages systematisch af te bouwen.

Ook dient steeds een actuair verslag te worden voorgelegd over de concrete haalbaarheid van deze winsten.

De verbruikers begrijpen dat deze toekomstige winsten berekend zijn in functie van het gemiddelde van de vijf laatste jaren. De catastrofale financiële ervaring van de laatste vijf jaren moet ertoe aanzetten op het vlak van de solvabiliteit uiterst veilig te handelen, en daarom is het in het belang van de verbruikers dat men deze mogelijkheid afschaft.

Invoeging van een nieuw artikel 15bis, §2:

De niet-afgeschreven acquisitiekosten die in de technische voorzieningen vervat zijn en de toekomstige winsten mogen enkel aangenomen worden door de ondernemingen die actief zijn in de tak Leven.

C.A.S.O. vraagt zich af of men uit deze paragraaf moet afleiden dat een verzekeraar die meerdere takken beoefent, waaronder de activiteitengroep leven, deze bestanddelen in aanmerking mag nemen voor de samenstelling van zijn solvabiliteitsmarge voor de activiteitengroepen leven en niet-leven? Of moet de tekst als volgt geïnterpreteerd worden: "De bestanddelen bedoeld in de punten 10 en 11 van §1 van dit artikel mogen in aanmerking worden genomen, maar enkel voor de ondernemingen die de activiteitengroep leven beoefenen en enkel voor de samenstelling van de solvabiliteitsmarge betreffende de activiteitengroep leven" ?

Artikel 3: Dit artikel vult artikel 26, §2 van de wet van 9 juli 1975:

Dit artikel legt de "actiemogelijkheden" van de C.D.V. vast.

De richtlijnen voegen hier de mogelijkheid van een financieel saneringsplan toe. Voor de toepassing ervan beschikt de C.D.V. over een ruim gedefinieerd appreciatierecht, namelijk de bevinding dat de rechten van de verzekeringsnemer in het gedrang kunnen komen.

Uiteraard dient dit te gebeuren met de nodige motivering.

Ook kan preventief een hogere samen te stellen marge worden geeist en kan er rekening worden gehouden met de inhoud en waarde van de elementen van de beschikbare marge.

Ook de kwaliteit van de herverzekering kan in aanmerking worden genomen door de C.D.V.

De in het koninklijk besluit opgenomen tekst volgt volledig de richtlijnen. Op dit vlak is er trouwens geen optiemogelijkheid.

De BVVO steunt de verplichting die de lidstaten is opgelegd om de toezichthouder toe te staan vooraf op te treden, zelfs als de marge nog toereikend is, wanneer zou blijken dat de "rechten van verzekerden in het gedrang komen", op voorwaarde dat dit laatste begrip, evenals het eventuele daaraan te verbinden saneringsplan, duidelijk en volgens objectieve criteria beschreven wordt in de toekomstige reglementaire bepalingen.

Volgens C.A.S.O. heeft de C.D.V. krachtens het huidige artikel 26, §1 van de controlewet al het recht om te allen tijde en ongeacht het niveau van de solvabiliteitsmarge "alle maatregelen te treffen die de belangen van de verzekeringsnemers, de verzekerden en de begunstigden kunnen vrijwaren".

De voorgestelde tekst bevestigt dus dat dit recht bestaat en geeft er een omschrijving van.

C.A.S.O stelt voor de tekst van paragraaf 2 volledig te herschrijven om er de duidelijkheid en de logica van te verbeteren:

- indien de solvabiliteitsmarge het vereiste niveau niet meer bereikt, kan de CDV een herstelplan eisen om de financiële situatie van de onderneming te herstellen
- indien de solvabiliteitsmarge het vereiste niveau bereikt maar de CDV meent dat de rechten van de verzekeringsnemers of de verzekerden in het gedrang dreigen te

komen, kan de CDV hetzij een financieel herstelplan hetzij een grotere solvabiliteitsmarge eisen.

- B) Koninklijk besluit te wijziging op het vlak van de solvabiliteitsvereisten van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen:

Artikel 1: Dit artikel heft § 1 van het huidig artikel 17 op omdat de bepaling elders in de wet werd overgenomen (nieuw artikel 15bis, §1, 10°)

Artikel 2: Dit artikel vervangt in artikel 18 de punten A en B die de berekening van de vereiste marge bevatten.

Omwille van de leesbaarheid van het geheel werd het ganse artikel vervangen. Voor de schadeberekeningen is hierbij de premieverhoging, verhoging van de uitkeringen, uitgeoefend verhaal en van de schadevoorzieningen met 50 % betreffende de verrichtingen van de takken 11-12-13 nieuw. Dit gegeven kan niet uit de jaarrekeningen worden gehaald zodat een link naar de statistieken zal vereist zijn.

De Richtlijn voorziet de mogelijkheid dat de bevoegde autoriteiten statistische methoden toelaten om de premies, bijdragen, de uitkeringen, voorzieningen en verhaal de bedragen betreffende de verrichtingen van de takken 11, 12 en 13 te berekenen.

Daar het hier gegevens betreft van een afgesloten boekjaar, lijkt het de C.D.V. niet aangewezen om voor de berekening van deze gegevens statistische methodes toe te laten. Deze bepaling van de richtlijn werd dan ook niet overgenomen.

Er is tevens een aanpassing van het bedrag waarop de ongewijzigde percentages worden toegepast, nl. 50 miljoen EURO i.p.v. 10 miljoen EURO voor de berekening op basis van de premies en 35 miljoen EURO i.p.v. 7 miljoen EURO voor de berekening op basis van de schaden.

Betreffende artikel 18 A, §4 van het algemeen reglement, de paragraaf neemt een bepaling van de richtlijn over die stelt dat de vereiste marge minstens gelijk moet zijn aan deze van het voorgaande boekjaar verhoudingsgewijs met de technische voorzieningen.

Deze verplichting beperkt in feite het gebruik van samenstellende elementen van de bestaande marge voor andere doeleinden dan voor het vormen van een buffer tot zekerheid van verzekeringsnemer en verzekerde bovenop de dekkingswaarden.

Voor de levensverzekeringen werden voor de onderscheiden takken de bepalingen van de richtlijn overgenomen. Commentaar is hier dan ook overbodig.

Binnen tak 23 nu steeds een beperkte marge zal moeten worden samengesteld, wat momenteel niet het geval is. Ook wordt artikel 18 B, e van het algemeen reglement aangepast. Er wordt een paragraaf ingelast die zoals in de richtlijn bepaald voorziet in een minimum solvabiliteitsmarge voor niet opzegbare ziekteverzekering van lange duur.

Deze marge is gelijk aan:

- 4 % van de wiskundige voorzieningen

plus

- de vereiste solvabiliteitsmarge berekend volgens de voorschriften van de niet-levensverzekeringen. Hierin wordt een vermindering met 1/3 van de percentages voorzien als er onder meer een ouderdomsvoorziening wordt gevormd. De Richtlijn voorziet dat deze voorwaarde mag vervangen worden door een bepaling dat de activiteit in het kader van een groep wordt uitgeoefend.

Er wordt echter geen definitie gegeven van wat onder groep moet verstaan worden noch onder welke voorwaarden deze activiteiten moeten uitgeoefend worden.

De optie werd om deze redenen dan ook niet opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit.

Artikel 3: Dit artikel legt de bedragen van het minimum waarborgfonds vast en vervangt volledig artikel 19 van het algemeen reglement.

De verhoging van het absoluut minimum waarborgfonds werd grotendeels in de Belgische wetgeving doorgevoerd met het koninklijk besluit van 26 november 1999.

In de hierna volgende tabel tonen wij de huidige situatie volgens de Belgische wetgeving en deze volgens de nieuwe Europese richtlijnen (bedragen in €).

TAKKEN	BELG. WETGEVING	EUROPESE WETGEVING
- 1 t/m 8, 16, 18	2.000.000,-	2.000.000,-
- 9	1.250.000,-	2.000.000,-
- 10,11,12,13,15	2.500.000,-	3.000.000,-
- 17	625.000,-	2.000.000,-
- 14	2.750.000,-	3.000.000,-
- 21 t/m 29	2.750.000,-	3.000.000,-

De uitzondering voor de verrichtingen van tak 14 als deze slechts een gering deel van de totale activiteit vertegenwoordigen, werd geschrapt.

De verhoging van het absoluut minimum waarborgfonds zal slechts een beperkt impact hebben op de Belgische reglementering en daarenboven slechts voor de eerste maal van toepassing zijn op 31/12/2004. Alleen voor de gespecialiseerde ondernemingen inzake rechtsbijstand (tak 17) is er een aanzienlijke verhoging, dit ondanks voorbehoud van België in de voorbereidende bespreking van de richtlijn.

De richtlijn voorziet de mogelijkheid om voor de onderlinge waarborgmaatschappijen en onderlinge verzekeringsmaatschappijen het absoluut minimum van het garantiefonds met ¼ te verminderen. Dit was tot nu ook in de Belgische wetgeving het geval.

De C.D.V. is van oordeel dat alle verzekeringnemers van dezelfde bescherming moeten genieten ongeacht de juridische vorm van de betrokken verzekeringsonderneming en stelt voor deze vermindering van het minimum garantiefonds niet over te nemen.

De richtlijn voorziet de mogelijkheid om voor de samenstelling van het garantiefonds ook de “latente netto-meerwaarden” aan te wenden.

Daar het garantiefonds zijn rol van buffer daadwerkelijk moet kunnen spelen, is de C.D.V. van oordeel dat hiervoor alleen zekere elementen mogen voor in aanmerking komen en stelt voor de mogelijkheid om de latente nettomeerwaarden als element voor het samenstellen van het garantiefonds niet te weerhouden.

Wat betreft de vermindering met een vierde van het absolute minimum van het garantiefonds voor de onderlinge maatschappijen verzet de BVVO zich tegen het voorstel om die vermindering, die in de huidige Belgische wetgeving is toegestaan, op te heffen.

Daarentegen verzet de BVVO zich niet tegen het voorstel voor een tijdschema zoals dat in het ontwerp van koninklijk besluit is opgenomen.

Van haar kant uit de vertegenwoordigster van de U.O.V.V. i.v.m. de verhoging van het minimum garantiefonds de volgende bekommernis: (zie daarvoor infra, sub B, ontwerp tot wijziging van het K.B. van 22 februari 1991, sub artikel 3)

De huidige wetgeving maakt het de OVV mogelijk om het absolute minimum van hun waarborgfonds met een kwart te verminderen, zowel in Leven als in Niet-leven. De richtlijnen handhaven deze mogelijkheid. De ontwerpreglementering schaft deze mogelijkheid zonder meer af. Eens te meer bestraft deze maatregel de OVV die het spel van de onderlinge verzekering hebben gespeeld, door de overschotten te restoreren in plaats van een eigen vermogen samen te stellen dat groter is dan wat voor hun zekerheid was vereist. Opnieuw dreigen de Belgische OVV te worden benadeeld ten opzichte van de andere Europese verenigingen aan wie deze mogelijkheid zou worden verleend. En hier komt men terug tot de oorspronkelijke vraag: bestaan er verschillen tussen de Belgische verzekeringsmarkt en de andere Europese markten die deze bijkomende vereisten rechtvaardigen? En zo ja, welke zijn die verschillen?

Artikel 4: Dit artikel bevat de overgangsregeling die wordt opgenomen in het algemeen reglement in een afzonderlijk artikel 39ter.

Gezien het belang dat aan de voorgestelde aanpassingen van de regels van het eigen vermogen moet worden gehecht voor de bescherming van de consument, is de C.D.V. van oordeel dat een overgangsperiode van 5 jaar met mogelijke verlenging van nog 2 jaar te beginnen van 20 september 2003, te lang uitvalt.

Zij heeft dan ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid in de richtlijn van een strengere regeling uit te werken.

B.V.V.O. verzet zich niet tegen de agenda voorgesteld in het koninklijk besluit.

H.COUSY.
Voorzitter.